

MOBA-NYTT

Kjære deltakere i MoBa!

Det er et halvt år siden forrige nyhetsbrev, og her kommer siste nytt fra MoBa. Så langt er det publisert om lag 1000 vitenskapelige artikler. Tusen takk for at dere bidrar til viktig forskning!

Med ønske om en god sommer til dere alle!

*Ragnhild Eek Brandlistuen
Faglig leder*

Psykiske helsekonsekvenser av pandemien

Siden mars 2020 har mange av dere svart på koronarelaterte spørsmål og gitt informasjon om fysisk og psykisk helse annenhver uke. Nå vil forskningsprosjektet C-Me se i hvor stor grad selve sykdommen og tiltakene som ble iverksatt for å bremse spredning av viruset, har påvirket den psykiske folkehelsen. Prosjektet vil koble dataene fra MoBaKorona, genetiske data fra blodprøver for flertallet av dere i MoBa og diagnosedata fra nasjonale helseregistre.

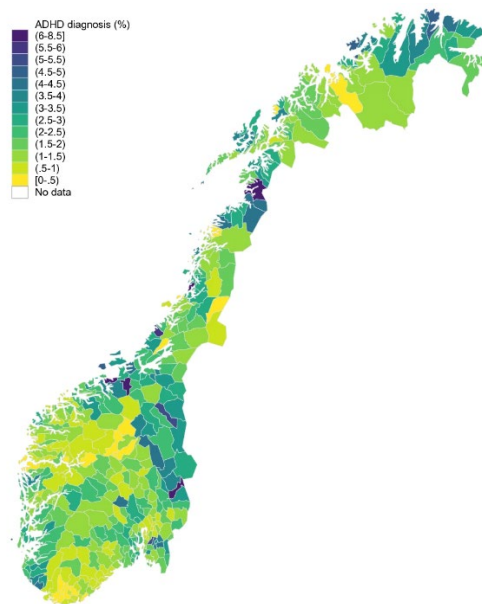
Foreløpige tall tyder på at enkelte grupper av befolkningen har fått økte psykiske plager under pandemien. Gjennom et etablert nordisk samarbeid kan forskerne i C-Me også se på hvordan den psykiske helsen i Norge har vært sammenlignet med land med høyere smittetrykk. [Les mer om samarbeidet](#) (på engelsk).

C-Me vil bruke resultatene for å forstå hvordan mennesker håndterer individuelle og samfunnsmessige påkjenninger generelt. Koronapandemien kan dermed brukes som modell for å studere hvordan brå endringer i dagliglivet og det å leve med usikkerhet over tid påvirker den enkeltes psykiske helse.

Store geografiske forskjeller i ADHD-diagnoser i Norge

Andelen barn som får ADHD-diagnoser varierer mellom ulike land og steder. En ny MoBa-studie har nå vist at det er store forskjeller i sannsynlighet for å få en ADHD-diagnose mellom kommuner i Norge. Forskerne fant også at de geografiske forskjellene i diagnoser var mye større enn det som kunne forventes av ulike symptomnivåer på ADHD rapportert i spørreskjemaene i MoBa.

Les mer om studien:

[Geographical variation in ADHD: do diagnoses reflect symptom levels? \(2022\)](#)

Verdien av generasjoner, slektskap, «duoer» og «trioer» i MoBa

Noe av det som gjør at MoBa er en unik undersøkelse i verdenssammenheng er at vi har mange deltakere som er i slekt med hverandre. Vi har omtrent 70 000 trioer i MoBa, det vil si data fra mødre, fedre og barn som er i samme familie. Vi har også

omtrent 30 000 søsken. Det er i tillegg mange kusiner, fettere og andre slektninger i utvalget. Dette er svært verdifullt fordi vi kan sammenlikne funn i utvalg med ulik grad av genetisk slektskap. Vi kan også studere betydningen av ulike gener for sykdomsutfall ved å analysere DNA og vi kan ta høyde for genetisk sårbarhet når vi studerer betydningen av ulike eksponeringer i miljøet.

Noen av dere deltar i duoen av mødre og barn eller fedre og barn og dette gir oss også en unik mulighet til å studere ulike risikofaktorer for ulike generasjoner i utvalget både innad i samme familie og mellom familier som ikke er i slekt. På denne måten er alle deltakere i MoBa svært verdifulle!

Her er et eksempel på en ny studie fra MoBa om søskenrekkefølge: [Birth order differences in education originate in postnatal environments.](#)

Mobas undersøkelser i 2022

Her finner du en oversikt over hvilke skjemaer og invitasjoner som sendes ut i 2022. Ønsker du å lese mer om de ulike undersøkelsene kan du trykke på tabellen.

Navn på undersøkelse	Hvem	Hvordan	Pålogging	Periode	Hyppighet	Format	Status for utsending
Unge kvinners fruktbarhet	Kvinner 18-23 år	Invitasjon på SMS	BankID via fhi.no	August-november	1 gang	Klinisk undersøkelse	Pågående
Velkomstskjema	18-23 år	Spørreskjema på SMS	BankID via fhi.no	Juni	1 gang	Digitalt spørreskjema	Pågående
MoBaUng	16-17 år	Spørreskjema på SMS	Unik lenke på SMS	Månedlig	Totalt 9 ganger	Digitalt spørreskjema	Pågående
Ungdom 14 år	14 år og 8 mnd	Brev i posten sendes til mor	Lenke med pinkode i brev	Alders-avhengig	1 gang	Digitalt spørreskjema	Pågående
Mor til ungdom 14 år	Mor til ungdom 14 år og 8 mnd	Brev i posten	Lenke med pinkode i brev	Alders-avhengig	1 gang	Digitalt spørreskjema	Pågående
Kostholdsskjema	13 år og 4 mnd	Brev i posten sendes til mor	Lenke med pinkode i brev	Alders-avhengig	1 gang	Digitalt spørreskjema	Pågående
MoBaKorona	Foreldre	Spørreskjema på SMS	Unik lenke på SMS	September	1 gang (Nedtrapping)	Digitalt spørreskjema	Pågående
MoBaHernehelse	Alle over 16 år	Invitasjoner på SMS	Via ntnu.no	Ikke bestemt	1 gang	Kognitiv test	Planlagt
Foreldre over 45	Foreldre over 45 år	Spørreskjema på SMS	Ikke bestemt	Ikke bestemt	1 gang	Digitalt spørreskjema	Planlagt

Lurer du på hva MoBa-data brukes til?

Er du nysgjerrig på hva dine MoBa-data brukes til? Du kan se en oversikt over alle [forskningsprosjekter som bruker data fra MoBa](#).

Vi vil gjerne høre fra deg!

Vi er alltid interessert i tilbakemelding fra dere som deltar. Gi oss ris eller ros – eller fortell oss hvordan spørreskjemaene fungerer for deg. Har du en god idé til neste nyhetsbrev? Skriv til oss på morfarbarn@fhi.no.

Vi ønsker deg en riktig god sommer!
Hilsen alle oss i MoBa

 FHI | Den norske mor, far og barn-undersøkelsen

Redaksjon:

Ragnhild Eek Brandlistuen
(ansv.red.)

Charlotte Alison Jevne

Sara Martine Berge

Foto/Illustrasjoner:

©Colourbox.com og FHI

Kontakt oss:
morfarbarn@fhi.no

[Avbestill dette nyhetsbrevet](#)